

KZ-Gedenkstätte Neuengamme

Ausstellungen
Begegnungen
Studienzentrum

KZ-Gedenkstätte Neuengamme Jean-Dolidier-Weg 75 21039 Hamburg

Rondschrijven ter gelegenheid van het einde van het jaar aan de overlevenden van het concentratiekamp Neuengamme aan de nagebleven familieleden en verwanten, aan vriendinnen en vrienden van de KZ-Gedenkplaats Neuengamme

10.12.2018

Geachte dames en herren, lieve vriendinnen en vrienden,

Ook in dat jaar wil ik u met deze brief ter aanleiding van het einde van het jaar persoonlijk aanspreken, u voor u steun in het afgelopen jaar dank zeggen, een retrospectief daarover geven welke onderwerpen de KZ-Gedenkplaats Neuengamme het afgelopen jaar bezig gehouden hebben, maar vooral ook om u de beste wensen voor het komend jaar overbrengen te kunnen.

Hoe belangrijk de bezigheid met de Nationaalsocialistische verleden nog steeds is, hoe belangrijk het is, voorlichtend en rappellerend in het publiek te ageren, toont de steeds groeiende sterkte van rechts-populistische bewegingen. Deze vertegenwoordigen niet alleen open meningen die de geschiedenis proberen te revideren, maar vallen ook de herinneringscultuur direct aan. Er is net nu een behoefte aan een versterking van de herinneringscultuur en een respectvolle debatcultuur, er is behoefte aan een publieke alertheid, en er is internationalisme nodig in plaats van nationalisme en integratie in plaats van desintegratie. Wij gaan verder op een pad van dialoog en informatie, met een stijgende navraag voor al van scholen naar onze pedagogische formaten, onze gespreks- – en recherche-seminaren, het forum "Toekomst van de herinnerring" of het project "Reflections on Family History Affected by Nazi Crimes" en met onze aanwezigheid in de sociale media en met onze veelvoudige evenementen. Het rechts-populisme tegen te gaan, blijkt voor me de grootste uitdaging te zijn, voor die we op dit moment staan.

Steeds weer opnieuw activiteiten te ontwikkelen en nieuwe wegen te gaan blijft voor ons belangrijk. Hetzij bij het in werk stellen van gedenkplaatsen overkoepelende acties in het sociale netwerk Twitter of bij de ontwikkeling van pedagogische aanbod voor nieuwe doelgroepen. Nieuw in dit jaar ontwikkelde onderwijs materialen over de verstrengelingen van het koloniale en racistische denken en ageren in het nationaalsocialisme, stellen prioriteiten op belevissen van discriminatie en achtervolging. Veel interesse krijgen onze aanbod van rondtochten en stadswandelingen naar plekken, waar deskundigen over verzet en achtervolging in de tijden van het nationaalsocialisme bericht gegeven. Dit werken in het publiek gaan we ook toekomstig besteden.

Onze bezoekers en bezoekers rijzen uit velen landen naar Neuengamme, meeste individuele bezoekers en bezoekers zijn niet uit Duitsland afkomstig. Dus stellen we ons informatiefolders inmiddels in 14 verschillende talen bereid, en onze gidsen kunnen rondleidingen in 15 verschillende talen van Engels over Italiaans tot Farsi geven. En dit jaar hebben we steun door een vrijwillige uit Belarus en een vrijwillige uit Palestina door het "Aktion Sühnezeichen Friedensdienste" (actie boeteteken en vredesdiensten) gekregen. En het internationale Zomerkamp van dit jaar vond plaats met 22 deelnemers uit Azerbeidzjan, Duitsland, Japan, Mexico, de Filipijnen, Portugal, Rusland, Zwitserland, Spanje, Turkije, Oekraïne en Vietnam. Gezamenlijk hebben ze een kleine tentoonstelling in verschillende talen gepro-

duceerd, die nu in de voormalige bunkers van de SS op het terrein van de gedenkplaats te vinden is. De start van de speciale tentoonstellingen van dit jaar vormde in het begin van het jaar in het stadhuis van Hamburg de tentoonstelling "Rond de Alster. Hamburgs geschiedenis in het nationaalsocialisme. („Rund um die Alster. Hamburger Geschichte im Nationalsozialismus“). Op 48 borden en met een uitgebreide begeleidende programma zijn de onderwerpen het uitoefenen van macht, opportunisme en protest, resistente gedrag en verzet, architecturale en industriële geschiedenis, oorlogseconomie en dwangswerk geweest. Groot mediale publiek kreeg in februari de inauguratie van de Ralph-Giordano-bibliotheek. 3300 boeken uit de privé-bibliotheek van het Hamburgs schrijver Ralph Giordano woorden nu in het KZ-Gedenkplaats Neuengamme getoond. Deze en de boeken uit de nalatenschap van het voormalige politieke KZ-gevangene Fritz Bringmann zijn in een aparte kamer boven de onderwijsmakereij van het "publieke Archief" toegankelijk.

In het voorjaar volgden de tentoonstellingen "koloniale en racistische denkwijzen en ageren in het nationaalsocialisme" („Koloniales und rassistisches Denken und Handeln im Nationalsozialismus“) en "In de schaduw van Auschwitz" (Im Schatten von Auschwitz). De tweede met fotografieën van Mark Mühlhaus van eerder minder bekende moordplaatsen van het nationaalsocialistische Duitsland in Oost-Europa. Zomers hebben we ter aanleiding van de 75ste Jaardag van de luchtaanvallen op Hamburg 1943 in het Monument St. Nikolai een veel besproken tentoonstelling met de titel "voor ons liggen alleen puinhopen. KZ-gevangene in actie na de „operatie Gomorrha“" („Vor uns lagen nur Trümmer". KZ-Häftlinge im Einsatz nach der „Operation Gomorrha“). Dit onderwerp word ook in het komende tentoonstelling in het stadhuis " Een stad en haar concentratiekamp. Gedetineerden van het concentratiekamp Neuengamme in het oorlogsalledaagsleven 1943-1945" („Eine Stadt und ihr KZ. Häftlinge des KZ Neuengamme im Hamburger Kriegsalltag 1943–1945“) opgepakt. Met deze tentoonstelling volgen we voor de 20ste keer de uitnodiging van de Bürgerschaft (burgerei, het stedelijke parlement), om ter aanleiding van de herdenkingsplechtigheden rond de herdenkingsdag voor de slachtoffers van het nationaalsocialisme op 27. januari 2019 een bijdraag te leveren.

Op 1 november heeft het projectteam "denk.mal Hannoverse station" ("denk.mal Hannoverscher Bahnhof") in het KZ-Gedenkplaats Neuengamme met 4 nieuwe medewerksters en medewerkers zijn werk begonnen. Zij gaan het nieuwe documentatiecentrum voorbereiden, da vanaf 2021 in Hamburgs "Havencity" (Hafencity) een belangrijke plek word, om zich met de Nationaalsocialistische verleden in de stad bezig te houden.

Ook in deze jaar moesten we van mensen afscheid nemen, die als gedetineerden van het concentratiekamp Neuengamme konden overleven en wie het werk van de gedenkplaats voor lange jaren stuurden, met onder Dagmar Lieblová, Hana Weingarten en Wim Aloserij. We missen ze.

Voor de steun, die wij ook deze jaar weer gekregen hebben, dank ik u zeer en wens u ook namens alle medewerksters en medewerkers een bezonnen einde van dit jaar en wens u een gezonde en vreedzame nieuwe jaar.

Uw

